

A SOFŐR ÉS AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

— Színmű egy felvonásban —

Szereplők:

Vizsgálóbíró	I. nyomozó
Fischer	II. nyomozó
Anna	Technikus
Sofőr	Béla

1.

(A vizsgálóbíró le-fel jár, sétál a szobában. A gyanúsított sofőr nyugtalanul ül a székén. A vizsgálóbíró néha ceruzájával végigszalad a radlátortesten.)

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Kezdjük előlről. Szóval nem ivott semmit?

SOFŐR: Reggel ittam egy pohárka pálinkát. Barackot. Még reggel.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: És ha a vizsgálat megállapítja, hogy hazudik? A vegyészeket nem lehet becsapni.

SOFŐR: Nem hazudok. Magára lehelek. Szagolja meg.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Leheljen, de becsületesen.

SOFŐR: *(nagyot lehel. Szünet)* Na? Barack?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Nem.

SOFŐR: Neeem?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Nem. Fokhagyma.

SOFŐR: Az a kolbásztól van.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Kolbásztól nem lehet berúgni. Tovább. Miért nem égtek a gépkocsijának a fényszórói?

SOFŐR: Egy perccel előbb aludt ki a bal. Biztosan rövidzárlat.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: És?

SOFŐR: Az utcákon égtek a lámpák, nem volt sötét. Lassan hajtottam. A lámpák miatt az volt a kötelességem, hogy a kocsi bevigyem a garázsba. És túlköltem. Pedig tilos. Túlköltem, mint a bolond. Minek jött a kerekek alá az a boszorkány? Mindenki hallotta, hogy túlköltem. De biz isten túlköltem. Miért járnak a gyalogosok a kocsin? Nem vagyok berúgva. Túlköl-

tem. Nem tehetek róla, ha kiégett a lámpám. Tessék hazaengedni!

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Csak lassan. Hányszor volt büntetve?

SOFŐR: Egyszer sem.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Le kell folytatnom a vizsgálatot. Ha az asszony megússza, szabadlábra helyezem. Ha baj lesz, sajnálom, maradnia kell.

SOFŐR: És ha meghal?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Akkor meg éppen.

SOFŐR: Mondjuk, hogy süket volt.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Majd kinyomozzuk, valaki biztosan ismerte.

SOFŐR: És én addig itt ülök a fogházban? Egy nap, kettő, egy hét. Az semmi? Maguknak csak az a justizmord, ha valakit tévesen tíz évre, vagy éppen halálra ítélnék.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: De a vérelemzéssel baj van. Egész nap nem ivott semmit, kivéve reggel egy pohár pálinkát. Igaz? Közvetlenül a szerencsétlenség előtt rövidzárlat következtében kialudt a bal reflektor, tehát lelassított és igyekezett a garázsba. Útközben szabályosan túlkölt. Az iratokhoz mellékeljük az elemzést. Mit szól hozzá, barátom? Alkohol. 0,20 körül.

SOFŐR: Nem igaz! Hazugság! Nem igaz! Tévedés!

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Ne kiabáljon. Várjon odakint az előszobában. *(A vizsgálóbíró klszól.): Fischer Mihály! (Sofőr el, Fischer be.)*

2.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Üljön le. Az adatait kérem. Hol született, hány éves, volt-e büntetve, rokona-e a gyanúsítottnak? Mi a foglalkozása?

FISCHER: *(leül):* Szabadkán születtem, ötvenéves vagyok, a sofőrt nem ismerem.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Ismeri azt az asszonyt, akivel a baleset történt?

FISCHER: Igen. Komoly a dolog?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Talán nem. Éppen az előbb beszéltem a kórházzal. Úgy látszik, hogy a sofőr jól fékezett. Szíveskedjék elmondani, hogy mit látott.

FISCHER: Hát, kérem, ez nem is olyan egyszerű dolog. Illetve. Szóval hangversenyen voltunk és vége volt a hangversenynek. A filharmonikusok játszottak, talán tudja?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Igen, tudom. Ha nem lettem volna ott, akkor most aludnék, így azonban neki kellett látnom az ügynek. Tehát: hangversenyen volt a sérülttel?

FISCHER: Nem, nem vele voltam a hangversenyen, csak véletlenül kerültünk egymás mellé. Beszélgettünk egy kicsit, de hangverseny után mindenki igyekezett a maga útjára. Ő, úgy gondolom, a hátsó kijárat felé akart menni, mert a férje is játszott a hangversenyen. Első flótát játszik a zenekarban. Biztosan az volt a szándéka, hogy megvárja a hátsó kijáratnál. Én megálltam az épület előtt és azon gondolkodtam, hogy most mit csináljak. Tíz óra volt, mehettem haza, mehettem a kávéházba. Nem vagyok nő, oda megyek, ahová éppen tetszik. Két fiatalember haladt el melletttem, és azt mondja az egyik a másiknak: Nézd azt az asszonyt, hogy szalad?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Milyen asszonyról volt szó?

FISCHER: Róla. Miután felhívták rá a figyelmemet, abba az irányba néztem és megismertem. Nem volt sötét. Égtek a lámpák.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Tehát ismeri az asszonyt?

FISCHER: Igen. De a férje utáni nevét nem tudom.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Hát az hogy lehet?

FISCHER: Vele a Sárga Házban ismerkedtem meg valamikor, de csak ma melegedtünk össze. Vannak az embernek ismerősei, akiknek nem tudja a nevét sem. Ha nem a kémelhárítónál találkoztunk volna, sohasem tudtam volna, hogy hová tegyem. A felszabadulás után elég gyakran láttam. Az utcán is, rendszerint a férje karján, de még inkább a hangversenyeken. Miután a férjével is láttam néhányszor, rájöttem, hogy hangversenyimádata részben a férje miatt lehet, aki első flótát játszik a zenekarban. Megismertem, mert az utcán együtt láttam őket. Zavarosan beszélek?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Nem, egyáltalán nem.

FISCHER: Nem mai gyerekek, mit mondjak, de szerethetik egymást, és ez nekem nagyon tetszett. Az asszony annak idején is az ura miatt került a kémelhárítóhoz. Így az utcán látva őket, ahogy összebújva mentek, már biztos voltam benne, hogy ez az asszony odabent nem áruolta el az ura kilétét. Mert ilyesmi miatt volt ott. Az ura miatt.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Térjünk vissza az elejéhez. Maga mit vétett, hogy a Sárga Házba vitték?

FISCHER: Nem vétettem semmit. Fischernek hívnak.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Azért volt ott?

FISCHER: Más bűnöm nem volt.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: És meddig ült e miatt a bűne miatt?

FISCHER: Nem sokáig. Egy éjszakát meg egy napot. Elég volt. Nem fogom elfelejteni, amíg élek.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Megverték?

FISCHER: Ahogy vesszük.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Néha nehéz megérteni, hogy mit akar mondani.

FISCHER: Kaptam néhány pofont. Nem is kicsit. Ez azonban ahhoz képest, amit azok csináltak, nem volt verés.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: És ott találkozott először azzal a hölgygel?

FISCHER: Ott.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Volt alkalma beszélgetni is vele?

FISCHER: Nem sokat. Egymás mellett ültünk egy nagy teremben, fálnak fordulva, és tilos volt megmozdulni. Beszélni meg éppen életveszélyes volt. De azért elhangzott egy-két szó. Tudja hogy van az ilyesmi.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: És a férjének volt valami vétke?

FISCHER: Nem tudom. Lehet, hogy annyi, mint nekem. A kém-elhárító nem csinált nagy dolgot abból, hogy valakit elhurcol, összeveri, azután esetleg kiengedi. Valószínűleg hozzátartozott a módszerükhöz az is, azért, hogy senki se legyen biztonságban. Egyszer csak megjelentek, főleg este, és kész. Emiatt támadt az a gondolatom egyszer, hogy nemcsak a politikai meggyőződés tehet valakit hőssé . . .

3.

(Színhely: a Sárga Ház.)

I. NYOMOZÓ: Ültesd valahová.

II. NYOMOZÓ: Igenis. Fischernek hívják.

PORKOLÁB: Nem baj. Ide! Látod itt ezt az asszonyt? Azt a rüfkét. Ide ülsz melléje. Érted? És ülsz és kussolsz. Ha megszólalsz, leharapom a fejedet. Lelépni!

FISCHER: Igenis! *(Odamegy a helyére.)*

I. NYOMOZÓ: Állj! Hátra arc! Hátra arc! Leülni!

KÜLSŐ HANGOK: *(sikoly, kiáltás):* Vérzik! Nézzék mi van veled! *(Futkosás.)*

II. NYOMOZÓ: Vérzik a disznónak a keze! Ügyeletes!

I. NYOMOZÓ: A szemüvege. A gazember összetörte a szemüvegét és megpróbálta felválni az ereit. A bitang! Nem bírtad kivárni az akasztófát?

EGY HANG: Hagyjatok meghalni.

I. NYOMOZÓ: Megdöglesz, ne félj! Vigyétek az orvoshoz! Hárman, mert nehéz, mint a dög.

FISCHER: *(halkan):* Mi történt?

- ANNA: Hallod. Felvágta az ereit.
- FISCHER: Kicsoda?
- ANNA: Nem tudom. Fordulj meg egy kicsit.
- FISCHER: Nem merek.
- ANNA: Te még új vagy, nem csinálnak belőle olyan nagy kérdést.
- FISCHER: Nem látom az arcát.
- ANNA: Öreg, fiatal?
- FISCHER: Fiatal. Olyan, mint egy gyerek.
- ANNA: Ne fordulj ide. Nézz előre. Mi újság odakint?
- FISCHER: Felgyújtották a termést.
- ANNA: Az már régen volt. Mi van a háborúval?
- FISCHER: Folyik. Mióta van itt?
- ANNA: Két hete. És te?
- FISCHER: Most hoztak.
- ANNA: Miért?
- FISCHER: Nem tudom.
- ANNA: Mi az hogy nem tudod? Nem csináltál semmit? Nem szervezkedtél? Nem adtál valakinek valamit: pénzt vagy ruhaneműt? Vagy félsz tőlem? Talán zsidó vagy?
- FISCHER: Nem. És nem szoktam politizálni.
- ANNA: Akkor kiengednek. Hogy mondtad, mi a neved?
- FISCHER: Dr. Fischer Mihály ügyvédjelölt.
- ANNA: Ha kiengednek, elmész anyámhoz. El kellene menned hozzá bármilyen körülmények között. Vas Anna a nevem. Az anyám neve özvegy Vas Istvánné. A tollgyárban dolgozik. Várd meg, amíg kijön a gyárból. Kis, sovány asszony, sántít a bal lábára. Ne menj a lakásra, várd meg a tollgyárnál, és mond meg neki, hogy jól vagyok és minden rendben lesz. Béla miatt hoztak ide. Béla a vőlegényem és kicsúszott a karmaik közül. Azt akarják megtudni tőlem, hogy hol van és kivel állt összekötetésben. Mondd meg az anyámnak, hogy nem tudok semmit. Ha agyonvernek, akkor se tudok semmit. Érted? Nem fogsz félni?
- FISCHER: Nem tudom. Én nem szoktam belekeveredni ilyesmibe, kisasszony.
- ANNA: Akkor ne menj el, nem muszáj, csak ha akarsz.
- FISCHER: Majd meglátom. Jó?
- II. NYOMOZÓ: Fischer?
- FISCHER: Én vagyok.
- II. NYOMOZÓ: A nőt vigyék kil Gyerünk!

(*Odakint a kihallgatási szobában. Kopogás.*)

- FISCHER: (belép): Fischer Mihály jelentkezik.
- I. NYOMOZÓ: Jöjjön közelebb, barátom! Még közelebb. (*Két pofon csattan, jajkiáltás, nyögés*): Ez csak előleg, Fischl úr.
- FISCHER: (*szípig*)
- I. NYOMOZÓ: Mi előbb megsimogatjuk a vendéget, hogy kellemesen érezze magát. Otthonosan. És kedvesek vagyunk hozzá. Megfogjuk az orrát, így, csavarjuk egy kicsit, jobbra, egy kicsit balra. Az anyád istenit, de taknyos vagy! (*pofon.*)
- II. NYOMOZÓ: Jobb lesz, ha nem kertelünk!
- I. NYOMOZÓ: Na halljuk! (*Csend.*) Halljuk, mit tud mondani nekünk a Fischl zsidó...?
- FISCHER: Kérem szépen...
- I. NYOMOZÓ: Semmi kérem szépen. Kik a barátaid? Kikkel szoktad az angol rádiót hallgatni? Ki mindenki volt nálad ruhaneműt gyűjteni? Egykettő, amíg szépen beszélek.
- FISCHER: Én ezt nem értem, kérem.
- I. NYOMOZÓ: Ne tagadjon! Vallomások vannak a kezünkben, itt ebben a borítékban, és azok terhelik magát. Ha becsületesen bevall mindent, szépen megmondja, hogy kivei szokott érintkezni, kinek mit adott, hazamehet. Ez nem nagy valami, nem csinálunk belőle kérdést, még jegyzőkönyvet sem veszünk fel, ha akarja, és szebb jövőt. Na. Halljuk!
- FISCHER: Esküszöm...
- I. NYOMOZÓ: De Fischl úr! A Jehovára esküszik? Én nem vagyok antiszemita, értsen meg. Én meg vagyok róla győződve, hogy maguk között vannak normális emberek, és ha vége lesz a háborúnak, akkor az, aki tisztességesen akar dolgozni, az valahol meg fog élni. Lesz egy országuk, ahol élhetnek, csak ne esküdözzön.
- FISCHER: De én nem vagyok zsidó, kérem szépen.
- I. NYOMOZÓ: (*nagyot kacag*): Nem hát. Maga az esztergomi érsek. Igaz? Fischl Ádám és esztergomi érsek. Készítse, kartárs úr, a székét, és adja kölcsön azt a gumibotot. Hadd szenteljük fel az érsek urat.
- FISCHER: De kérem (*sírva*) én nem vagyok zsidó. És nem is hívnak Fischlnek.
- I. NYOMOZÓ: (*nekiesik, üti-veri*) Feleselsz velem? Mi? Te gazember! Hülyének tartasz? Mi? Azt hiszed, hogy hülye vagyok? Te gazember! Felakasztatlak! Fel én. És mi

ez, hogy nem vagy Fischl? Hát mi vagy, ha nem vagy Fischl? Ha nem te vagy Fischl szabó?

FISCHER: Igenis, nem vagyok Fischl. *(Sír.)* És nem vagyok szabó. Én dr. Fischer Mihály ügyvédjelölt vagyok.

I. NYOMOZÓ: Micsoda?

FISCHER: Dr. Fischer Mihály ügyvédjelölt vagyok. Mácskay doktor ügyvédbojtárja.

I. NYOMOZÓ: Igazolja magát! Hol vannak az iratai?

II. NYOMOZÓ: Ott lesznek a Némethnél.

I. NYOMOZÓ: Kísérje vissza ezt az embert. Kerítsék nekem elő azonnal Némethet és hozza be a nőt!

II. NYOMOZÓ: Igenis! Gyerünk!
(Léptek, ajtó, csoszogás, szipogás, léptek a folyósón, a nagyterem ajtaja nyílik. Fischer megy vissza a helyére, sír leül.)

HANG: Vas! Előre.

5.

I. NYOMOZÓ: Tovább nem tréfálunk. Ki a farbával. Hol van Hódi?
ANNA: *(magában)* Hallgatni! Hallgatni! Hallgatni!

I. NYOMOZÓ: Nem hallod, te büdös ringyó?

ANNA: *(magában)*: Nem. Nem hallom a hangodat. A te hangod nem ér fel hozzám.

I. NYOMOZÓ: Nem szívesen verek nőket. Szégyenlős vagyok, tudod. Képzeld, hogy lefektetlek arra a székre, és ki van a feneked. Azt pedig útálom.

ANNA: *(magában)*: Nem tud megsérteni egy ilyen vadállat. Hallgatni! Nem beszélni! Egy szót sem. Inkább leharpni a nyelvemet.

I. NYOMOZÓ: Mit szólsz ehhez a gumibothoz? *(Kezeit csapkodja vele)*: Nem, előbb mást. Egy pohár vizet. Jó lesz? Iszol egy pohár kellemes, langyos sós vizet. Kár a bőrödért. Egyenlőre. Mi jut a Béliának? És mit szól hozzá, ha meglátja a fenekeden a piros hurkákat?

ANNA: *(magában)*: Ne félj. Minél többet beszél, annál erősebbnek érzem magam. Egy kezemmel meg tudnám fojtani. Egy kezemmel fel tudnám emelni az asztalt, amely mellől most közelebb jön. Hozza a vizet. Ebbe nem lehet belehalni. De az se baj, ha meg kell halni. Ne félj! Nem fogsz bennem csalatkozni. Nem! Nem!

I. NYOMOZÓ: Választhatsz. Merre bujkál a Hódi? Vagy kiiszod ezt a pohár sós vizet?

ANNA: *(magában)*: Gyerünk, gyerünk, minél előbb!

I. NYOMOZÓ: Szóval a másik mellett döntöttél. Ahogy tetszik. Majd ha kihányod a beledet, akkor könyörögni fogsz. Így!

Nem hallod? Igyál, az anyád istenit, ha én mondom, mert beléd öntöm! (*II. nyomozóhoz.*) Fogd meg a szukát! Fogd meg a döngöt. (*Dulakodás.*) Kinyitom én a szádat, ki én, ne félj semmit, büdös szajha! Volt nekem dolgom már különbbel is, mint te. (*Kifeszíti a lány száját, a víz ömlik, a lány öklődik, a nyomozó röhög.*)

ANNA: (*magában*): Ezt egyszer megbosszulom. Akár mikor, de egyszer megbosszulom!

I. NYOMOZÓ: Akarsz még? A só nem olcsó dolog manapság, de ilyen kedves vendégtől nem sajnáljuk. Fogd azt a rongyot és nyald föl, amit csináltál. Azonnal. (*Bele-rúg.*) Vagy kinyitod a szádat, vagy soha többet nem nyitod szóra. Válaszolj! Egy szót! Válaszolj! Hallod?

ANNA: (*magában*): Meghalni! Hátha most jön a vég. Meghalni.

I. NYOMOZÓ: Tehát nem akarsz. Nem akarsz! Méltóságodon aluli. Akarni fogsz. De még mennyire. Csakhogy akkor már késő lesz. Kezdjük! Kifelé! (*Bekapcsolja a rádiót. Zene: Ütés, ütés után, jajkiáltás.*)

6.

(*Színhely: a nagyterem. Hozzák Annát a helyére.*)

ANNA: Fischer úr! Hall engem? Mert én... nem... hallom a hangomat.

FISCHER: Hallom, de könyörgöm, ne. Ha az ör is meghallja.

ANNA: Zúg a fejem... Nem értek semmit...

FISCHER: Tele van vérral az arca. Folyik a vér az orrából is, meg a füléből is. Rosszul leszek.

ANNA: Fischer úr, miért nem válaszol? Lehet, hogy nem élelem túl. De ha magát kiengedik, mégis menjen el a tolgár elé. Ne féljen, Fischer úr. Hall engem?

FISCHER: Mi lesz velünk?

ANNA: Nem baj, ha nem válaszol, csak mondja meg, hogy Bélának nem kell félnie tőlem. Nem kell neki félnie. Legyen nyugodt... (*Zene.*)

7.

I. NYOMOZÓ: (*Fischerrel vissza. Sűg valamit*): Itt vannak az iratai. Maga marha. Nem tudta azonnal megmondani, hogy nem azonos...

FISCHER: Én, kérem alázattal...

I. NYOMOZÓ: Ami itt történt, azt elfelejteni! Megértette?

FISCHER: Ho-ho-hogyne.

I. NYOMOZÓ: Tehát mi történt itt?

FISCHER: Semmi. Igazán semmi. Komolyan. De én egyébként is becsületes polgár vagyok és rendnek muszáj lenni.

I. NYOMOZÓ: Azért mondom. Mert ha kinyitja a száját, vegye tudomásul, hogy visszahozzuk, és akkor nem ússza meg ilyen egyszerűen. Végeztem! Nem arra a kijárat, maga hűlye.

FISCHER: *(botorkálva ki)*

8.

(A vizsgálóbíró szobája.)

FISCHER: Kicsit sokat beszéltem, ugye? Nagyon szimpatikus számomra az a hölgy.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Igen, igen. Eszembe jutott valami. Ha megengedi. Szeretném ellenőrizni a sofőrön megejtett vizsgálat eredményét. Amikor elmondta azt a részletet, hogy tévedés áldozata lett, eszembe jutott valami apróság ezen a leleten. Tulajdonképpen jó, hogy elmesélte a dolgot. *(Kiszól. Technikus be.)* Nézze csak a leletet. Látja ezt az alkoholtartalmat?

TECHNIKUS: Látom.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Mi a véleménye róla? Lehetséges ez?

TECHNIKUS: Lehetetlen. Ha ennyi alkohol lett volna benne, mozogni se tudna.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Én is azt hiszem. Mi történt?

TECHNIKUS: Összekeverték másnak a leletével. *(Tárcsáz.)* Megkérdezem. Igaza van, az sem lehetséges. Halló, a 122-es számú lelet érdekel. A vizsgálóbíró hivatalából beszélek. Nincs fél órája, hogy küldték. Honnan vette hozzá az epruvettát? *(Leteszi a kagylót.)* Hallatlan! Nem volt tiszta epruvettája. Régit használt.

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Erre nem jöttem volna rá. Köszönöm. Vezesse hozzám a sofőrt! Nos, ha kedve van, folytassuk.

FISCHER: A felszabadulásig nem láttam Annát. A fõlszabadulás után nagyon sokszor találkoztam vele, de csak mesziról. Mint már mondtam, mindig a férjével ment. Tudom, hogy a férje, hiszen éppen ma este volt róla szó, és ma este egész közelről találkoztunk. Egymás mellett ültünk a hangversenyen, úgy, mint annak idején. Hahaha! Nos, nem egészen úgy, bár akkor is volt némi zenebona. Hahaha! Nem haragszik, hogy tréfát csinálok belőle?

VIZSGÁLÓBÍRÓ: Maga csak nyugodtan tréfáljon.

FISCHER: Tehát ma este egymás mellé kerültünk. Nagyon szép lehetett valamikor ez az asszony. Ott az ember nem

gondol ilyesmire. Üssön meg a guta, ha akkor eszembe jutott volna ilyesmi. Az este azonban láttam, hogy valamikor nagyon szép lehetett és még most is szép. A haja ugyan csaknem teljesen ősz, de az arca sima és kedves, és nyugtalan két fekete szeme folyton röpdös ide-oda. Fekete csipkeruha volt rajta és fekete sál. Jó megfigyelőképességem van, ugye? Kicsit elkéstem, s mielőtt beültem volna melléje, meghajtottam magam és mosolyogtam. Ő visszamosolygott és legyezőjével, flitteres legyezője van, a zenekar felé intett. A zenekar abban a pillanatban már a karmestert várta. Beszélgettünk. »Nos, igazán régen találkoztunk« —, mondtam neki. »Találkoztunk ugyan néhány-szor futólag, de ilyen közel régen nem ültünk egymás mellett. Húsz éve, a teremtésit! Remélem, emlékszik még rám.« Ő felelt.

9.

ANNA: *(állandóan halkán beszél):* Mozart az első. Szereti?

FISCHER: Hát ami azt illeti van kedvesebb zeneszerzőm is, de szeretem a hangversenyt és szinte éheztem rá. Elég sokan vannak. Jó estét! Jó estét! Jó estét! Mennyi ismerőse van az embernek egy ilyen hangversenyen. Egy ilyen hangverseny nézőtere tulajdonképpen egy nagyobb család, amelyik, sajnos, igen nehezen akar gyarapodni. Ha megerőltetném magamat, esetleg meg tudnám mondani, hogy ki kicsoda. Mindig ugyanazok. Semmi változás.

ANNA: Ismeri az uramat? Figyelje meg. Az övé lesz a szólószám. Remekül játszik. Nem akarom dicsérni, de majd hangverseny után megkérdelem, hogy mi a véleménye róla.

FISCHER: Tetszik elmékezni? Édesanyja, hogy van? Még ma is büszke vagyok magamra, hogy annak idején elmentem a tollgyár elé. Elhatározás kellett hozzá.

ANNA: Örülök, hogy szereti Mozartot.

10.

(Mozart-részlet, a flótaszóló)

FISCHER: Hátrahajtotta a fejét, néha lecsukta a szemét egy-egy pillanatra, és hallgatta a muzsikát. Mikor a flótaszólóra került sor, lehetőleg megfogta a kezemet. Nem, inkább megérintette. És mikor ránéztem, az ura felé mutatott. Azután ismét hátradőlt és nemcsak hallgatta, azt hiszem, belélegezte a hangokat. Simogatta őket. Ez mégsem volt mindennapi számomra. Azért lestem ki, hogy hallgatja Mozartot. Halvány, boi-

dog mosoly játszadozott a szája körül, alig emelte föl a kezét a zsöllye karfájáról, mutatóujjával gyöngéden, ütemes lágyssággal kísérte a flóra kádenciáit. Nem Mozartnak szólt ez az elmélyülés, a zene hullámaival való ilyen összeforrás, a futamok gyöngyével való játék. Nem, ez nem a halhatatlan zeneszerzőnek, hanem a halhatatlan szerelemnek szólt.

(Kopogtatás.)

11.

(Kórházi folyosó. Anna betegszobája előtt. Jön a vizsgálóbíró, Fischer és a sofőr.)

TECHNIKUS: Itt a barátunk!

SOFŐR: Még jó, hogy kiderült az a dolog az alkohollal.

VIZSGÁLOBÍRÓ: Az a dolgunk, hogy kiderítsük az igazságot.

SOFŐR: Ha a gyanúsítottak van egy kis szerencséje.

VIZSGÁLOBÍRÓ: Mi is emberek vagyunk.

SOFŐR: De én már órák óta ülök emiatt.

12.

(Anna és Béla be.)

ANNA: (Szokott halk hangján) Egész biztosan én vagyok az oka. Tetszik tudni, az úgy volt, hogy a férjem gyönyörűen játszott, és megbeszélésünk szerint a hátsó kijáráshoz kellett volna mennem. Közben eszembe jutott, hogy veszek neki egy kis virágot, ha már a virágáruslány ott volt a közelben. És ahelyett, hogy alaposan körülnéztem volna, siettem, nehogy lekéssem a randevút. Így történt.

SOFŐR: Remélem, most már hazamehetek.

VIZSGÁLOBÍRÓ: Hazamehet, de előbb még ezeket a formásokat el kell intézni. Maga azt állítja, hogy túlkölt, és azt a sértettnek meg kellene erősítenie. Nos, asszonyom? (Csend.) Arról van szó, hogy a sofőr, aki a gépkocsit vezette, azt állítja, hogy túlkölt, és nem tehet a szerencsétlenségről.

SOFŐR: Az igazat mondja meg nagysád, ez nem gyerekjáték. Nekem még nem volt bajom a bírósággal életemben. Miért nem figyelt a túlkölésre?

ANNA: Remélem annak a szegény sofőrnek nem lesz kellemetlensége?

VIZSGÁLOBÍRÓ: Éppen azt kérdeztem, hogy túlkölt-e a kocszivezető, vagy hogyan történt.

- ANNA: Rémes lenne, ha annak az ártatlan embernek miattam valami baja lenne. Szívesen tanúskodom is, ha kell.
- VIZSGÁLÓBÍRÓ: *(a sofőrre néz)*
- SOFŐR: Mondtam magának. Ez az asszony süket.
- FISCHER: Ugyan kérem. Végighallgatta a hangversenyt. Végighallgatta? Végigálmodta.
- VIZSGÁLÓBÍRÓ: *(Bélához):* Ne haragudjék a kérdésért. Az ön kedves felesége nem jól hall?
- BÉLA: Nem. Sajnos nem hall. Megsérült a füle. Még a megszállás alatt. A Sárga Házban. A fasiszták...
- FISCHER: És a hangverseny? Hogyan hallgatja a zenét?
- SOFŐR: Ha ez az asszony, isten őrizz, meghal, — akkor én most meddig ülhettem volna? Mehetek? Kikapok a feleségemtől.
- VIZSGÁLÓBÍRÓ: Csak a hangversenyt nehéz megérteni, igaz?
- FISCHER: Különös.
- SOFŐR: Jó éjszakát!
- VIZSGÁLÓBÍRÓ: Talán nem is olyan különös. Talán vannak hangok, szavak, mesék, amelyeket az ember mindig hallhatna, ha magára marad. Csak mi elhessegetjük őket. Ő pedig kereste.
- SOFŐR: Jó éjszakát... Jó éjszakát... Mindenkinnek jó éjszakát... *(El.)*

Függöny

Előadta az Életjel Kísérleti Színpada 1968. december 2-án a szabadkai zeneiskola nagytermében, Barácius Zoltán rendezésében.